

Μυθολογία και προκαταλήγεις γύρω από την επικινδυνότητα των ψυχικά ασθενών

Αν διαβάσουμε τον Ευβοϊκό τύπο των τελευταίων - ημερών θα παρατηρήσουμε με έκπληξη μια «ανθεστάτωση» της κοινής γνώμης, όπως τουλάχιστον γράφουν δύο εφημερίδες, σχετικά με το ενδεχόμενο δημιουργίας ενός ξενώνα δυναμικότητος 10. στόμων, ο οποίος θα φιλοξενήσει Ευβιώτες ψυχικά πάσχοντες, προερχόμενους από το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής, το Κρατικό Θεραπευτήριο Λέρου, ταλά και από την ίδια την Εύβοια.

Πέραν από την διαστρέβλωση δρών και σπονιών (π.χ. ο ξενώνας — μικρό ξενοδοχείο που

★ Γράφουν οι γιατροί

ΣΤ. ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ

Επιμ. Α' Κέντρου Ψυχικής
Υγείας — Επιστ. υπεύθυνος
προγραμμάτων ψυχικής
υγείας Ν. Ευβοίας και
ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΚΑΨΑΛΗ
Επ. Α' Κέντρου Ψυχ. Υγείας

Θα παρέχει φροντίδα σε 24ωρη βάση από υπεύθυνη εξειδικευμένη επιστημονική ομάδα σε αυτούς τους ασθενείς — ταυτίζεται με ψυχιατρείο κ.λ.π.), διαγράφεται η εντύπωση ότι ο ψυχικά πάσχων άνθρωπος ισοδυναμεί με επικινδυνό εγκληματία, ή τουλάχιστον με έναν δυναμεί «επικινδυνό», ο οποίος πρέπει να εγκλείσεται στα ψυχιατρεία για την ασφάλεια όλων.

Ένα άλλο επιχείρημα που διατυπώνεται, όχι πάντοτε καθαρά, είναι ως υπό της υποβάθμισης της κοινότητας με την παρουσία μιας τέτοιας δομής, όπως ο ξενώνας.

Νομίζουμε ότι σε μια πρώτη προσέγγιση και τα δύο επιχειρήματα μοιάζουν να έχουν κάποια βάση:

Όταν ο τύπος, η τηλεόραση, το ραδιόφωνο προβάλλει κατά κόρων, εικόνες υπό τα ψυχιατρεία (ιδιαίτερα αυτό της Λέρου), σαν «κολαστήρια ανθρώπων ψυχών» (και δικαίως), χωρίς όμως να προβάλλει ανάλογα όλα τα επιτεύγματα, Ευρωπαϊ-

κά και Ελληνικά, ενός σύγχρονου κοινοτικού δικτύου παροχής υπηρεσιών ψυχικής υγείας, καθώς και όλες τις προσπάθειες που καταβάλλονται για την συρρίκνωση μέχρι την τελική κατάργηση των ιατρών, τότε η έλλειψη πληροφόρησης ενισχύεται ήδη υπάρχουσες — σε κάθε κοινωνία — προκαταλήψεις για την ψυχική υρρώστεια και τον φόβο που την περιβάλλει.

Επίσης, σαν συνέχεια του κενού της υπεύθυνης πληροφόρησης, όταν γνωρίζουνται παντελώς οι θετικότητες επιπτώσες από την εφαρμόγη προγραμμάτων τοπικής ανάπτυξης, με χρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, σε συνάρτηση με την επανέταξη και αποκατάσταση απόμνιας με ειδικές ψυχοκοινωνικές σημάγκες, μαζί με νέους ανέργους κ.λ.π., τότε η κοινότητα ή η πόλη που θα φιλοξενήσει ένα ξενώνα ταυτίζεται στην φαντασία του κόσμου με Λέρο, Δαφνί, άρα «υποβάθμιση».

Είναι όμως σκόπιμο να εξετάσουμε με νηφαλιότητα και υπεύθυνότητα τί κρύβεται πίσω από τις λέξεις τρελλός = επικινδυνός = εγκλιστέος, ή καλύτερα πόσο νομιμοποιημένος είναι ο φόβος της τρέλλας.

Τα εγκλήματα των ψυχασθε-

νών, όσο κι αν είναι σπάνια, προκαλούν, διεγείρουν, σανσατάνουν, φοβίζουν ιδιαίτερα όταν προβάλλονται με τίτλους εντυπωσιασμού και τρομολαγνείας από τις εφημερίδες.

Χωρίς κανείς να εξετάζει σοβαρά τις συνθήκες στέρησης, συγκαταλειψης, άσκησης βίας και απόρριψης από το περιβάλλον του πάσχοντος απόμου, την ίδια την ιστορία του, εύκολα και αβασάνιστα εκφράζεται, η σχέση αιτίου — αιτιαστού μεταξύ ψυχικής ασθένειας και σγκληματικότητας.

Έτσι, στην κοινή γνώμη το έγκλημα ποιάζει να είναι, το πρώτον της νόσου και με αυτόν τον τρόπο αυτονόητα νομιμοποιείται ο κοινωνικός έλεγχος, η περιθωριοποίηση της ίδιας η υπάρξη των ψυχιατρείων και των κλειστών ιδρυμάτων, όχι σαν τόπουν θεραπείας, αλλά σαν χώρων καταναγκασμού και φυλάκισης.

Η παραβίαση στοιχειωδών ανθρώπινων ανδικαιωμάτων, των ψυχασθενών η φύλαξη σε «εδικά θεραπευτικά καταστήματα» υπόμυνα, στην βάση της ασαφούς έννοιας της επικινδυνότητας, για απεριόριστο χρόνο, η υπάλεια της υπομικότητας, της ελευθερίας, αποτελούν συνέπειες σιτών των προκαταλήψεων.

Έχει αποδειχθεί ότι στις περιοχές όπου λειτουργούν σε 24 ωρη βάση κοινοτικές υπηρεσίες ψυχικής υγείας με μηχανά εξειδικευμένο προσωπικό, η προσφυγή στο μέτρο του ακούσιου εγκληματού είναι σπάνια έως ανύπαρκτη. Όταν δε ένα τέτοιο μέτρο κρίνεται αναγκαίο, αυτό γίνεται προς την κατεύθυνση θετικής απάντησης των θεραπευτικών αναγκών του υρρώστου και της οικογένειάς του.

Πρόσφατα ερευνητικά δεδομένα, όπως αναφέρει μεταξύ άλλων και η καθηγητρία κ. Φ. Τσαλικογλου, υμφισβητούν εντελώς τεκμηριωμένα τις διχοτομήσεις μεταξύ ψυχικά ασθενή εγκλημα-

τία» και «ψυστιολογικού συγκριματία».

Το βασικό συμπέρασμα που εξάγεται από την μεγάλη έρευνα των HOFFNER και BOKER στη Γερμανία, είναι ότι η εγκληματικότητα των ψυχικά ασθενούς, ακόμη και όταν προσέρχεται το βήμα, δεν είναι ούτε σε ποσοστά, ρύτε σε ποιότητα περισσότερη από εκείνη του ευρύτερου πληθυσμού.

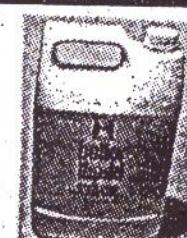
Επίσης, ότι η ανθρώπινη συμπεριφορά, το φοινόμενο της ψυχικής νόσου και η εγκληματικότητα δεν έχουν μεταξύ τους καμια σχέση αιτίου — αιτιαστού.

Η μυθολογία και οι κοινωνικές προκαταλήψεις ενισχύουν, συχνά με ασυνείδητο τρόπο, τα στεγανά, τον διασχισμό μεταξύ υγιούς — υρρώστου, τρελλού — λογικού, προσπαθούν να εξορκίσουν τον φόβο για την δικιά μας «τρέλλα», αυτήν της καθηγητρινής ζωής, της κοινωνίας και πολιτισμικής κρίσης, της έλλειψης οραμάτων, της εμπορευματοποίησης, των πάντων, της παθητικότητας και της αδιαφορίας απέναντι σε κάθε τι διαφορετικό από μας.

Μιλάμε εύκολα, συχνά με συνθήκα που για την Ευρωπαϊκή ακολήθωση, την ανάπτυξη, τον εκσυγχρονισμό, το κράτος προνοίας, την ιδιωτική πρωτοβουλία, την προστασία του περιβάλλοντος...

Όμως το σπίτιδο και η ποιότητα φροντίδας που παρέχει η κοινωνία μας στα άτομα με ειδικές ανάγκες, δεν είναι και ένας ασφαλής δείκτης του σπιτιέδου πολιτισμού μας;

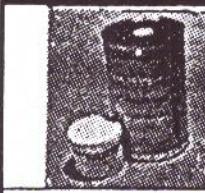
ΣΤΕΓΑΝΟΠΟΙΗ

BOILEE
ΣΤΕΓΑΝΟ
Χημικό υγρό^η
οριστικά
σωληνώσ
ρων. (1

BASE -
ΣΤΕΓΑΝΟ
Για κλειστ
ώψεις - θ

EIDII
HAND -
KREMA I
Αφαιρεί δ
με ή χωρ
προστατε

ΓΝΩΣΤΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Ζητά οικόπεδο άνω των 800 τ.μ. για αντιπαροχή ή αγορά στη Χαλκίδα, προς ανέγερση πολυκατοικίας. Προτιμούνται οι περιοχές «Παπαθανασίου», «Πελοποννήσων» κ.λ.π.

Τηλ. 01) 68.34.443 — 68.13.024 κ. Στολιδάκη
και 0221) 21.538 κ. Θεοφάνους.

2.606—1